

ארכי עמ"א

תנן ממונה דמור הלמוד

ע"ה תק"א

(ד) * ודבר האבד (ה) מותר לעשות אפילו בשכר קצוב (כל ט):

(ד) ודבר האבד וכו'. דכמו שהמירו לבעה"ב לימן מלאכתו לפועל שאין לו מה לאכול ואף פקדוהו שלא לזרוך המועד המירו לבעה"ב כדי שיהיה טובה לפועל (ו) הי"ג יש להמיר לפועל לעול שכר בשביל טובת בעה"ב: (ה) מותר לעשות אפילו וכו'. ר"ל אפילו שלא לזרוך המועד (ז) והוא מעשה אומן ועיין בבה"ל דאם יכול למצוא עכו"מ לזה נכון (ח) שלא ישכור ישראלים: -

א) א"ל א"ל ס' תק"א ס' ד' א"ל ע
ב) ד' ה"ל ע' ד' יבס"ק
ג) א"ל ס' תק"א ס' ד' א"ל ע
ד) א"ל א"ל ס' תק"א ס' ד' א"ל ע
ה) א"ל ד' ד' חכ"ל ס' ה"ל ח"ל הלמוד

ע"ה תק"א

ד"אם יש לו סחורה שאם לא ימכרנה עתה * יפסיד מהקרן מותר למכרה (טו) אבל אם לא יפסיד מהקרן לא

ד (טו) אבל אם לא יפסיד וכו'. היינו אף שהוא סבור עתה להרויח הרבה (י) להעביר ריוח לא מקרי פסידא:

ע"ה תק"א

ד' ה"ל ע' ד'

ב (ו) יכל מלאכה מותר לעשותה (ז) * ע"י פועל

שאיין לו * מה (א) [א] יאכל (ח) כדי שישתכר (ב) וירויח

ד * יפסיד מהקרן ואפילו אם ספק שמה יפסיד ג"כ מותר [עולת שבת בשם מהרש"ל ואלוהי רבה] ונראה עוד דאם נזרך למעות לשלם חובותיו שהגיע זמנם בחול המועד ואם לא ישלם יגיע לו הפסד ומוכרח בשביל זה למכור סחורתו במועד חשיב כדבר האבד: * ויוציא יותר לשמחת יו"ט. ה"ה לחול המועד כן מוכח בירושלמי שהוצא כ"י מקור לדין הזה: * אבל מי שיש לו מעות בריוח וכו'. דעת הט"ז דדוקא אם הוא מופלג בעשירות אבל בלא"ה אף שיש לו מעות בריוח חשוב הכל כדי חייו של אדם צומנינו וממירים לו למכור כדי שיוציא יותר לשמחת יו"ט ובספר נהר שלום מפקפק על דבריו עיין שם:

ב (ו) כל מלאכה וכו'. היינו אפילו שלא לזרוך המועד (ט) וגם לא צ"ע שינוי וכלעיל בסימן תקל"ז סט"ו ע"ש: (ז) ע"י פועל שאין לו מה יאכל. היינו שאין לו כלל לאכול (י) אבל אם יש לו לחם ומים (יא) אסור לו לעשות מלאכה [ת"א] (יב) וי"א דאפילו יש לו רק שאין לו לרכי יו"ט ג"כ מותר לו לעשות מלאכה. ועיין במ"א סימן תקל"ד דלר"פ עכ"פ לעשות נגנעא דהרואה לא ידע שהפועל הוא עני כ"כ (יג) ומ"מ אם ח"ל לו לעשות צנעא מותר לו לעשות צפרהסיא (יד) כיון שאין לו

ע"ה חכ"ל

450. שאלה:

מצאתי בט"ז (סי' תקל"ט ס"ק ב') שהתיר לפתוח חנויות במועד (וטעמו שבזמנינו שיש הוצאות מרובות כמו מסים וכדומה, נחשב הכל כדי חייו, ומותר לכל אדם חוץ מא' שמופלג בעשירות, לפתוח חנותו) ולמעשה האם סומכין ע"ז היום לפתוח חנות שלנו? וגם אם אסור לפתוח חנות, האם מותר לקנות אצל א' כזה או לא?

תשובה:

א' שמע מהגרמ"פ שהיום מקילין כשיטת הט"ז (אם הוא נכלל בגדר זה) ומותר לפתוח חנות במועד (רק שלעשות מלאכה ממש, זה לא התירו). ושמעתי בשם הגרי"ק שכל ההיתר לפתוח חנות הוא, אם מוכרין לצורך המועד, וגם שמחויב לנעול הדלת מלפנים, ורק לפתוח הדלת הצדדית. (ובזה מותר) וגם בשם הגרי"ק פסקו, שאם עבר ופתח חנותו, מותר לקנות ממנו (שהאיסור הוא על המוכר ולא על הקונה) אבל נסתפק אם יש איסור משום מסייע לידי עבירה או לאו.